

ARDEALUL JURIDIC

REVISTA LUNARĂ

DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

A B O N A M E N T U L :
 pentru Instituțiuni și Autorități 1500 Lei pe an
 pentru Autorități Judecătorești }
 " " Magiștrați } 350 Lei pe an
 " " Avocați }

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. G. Mărzescu 20
CLUJ

Inregistrat la No. 2/1938 la Tribunalul Cluj

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
 2 lei cuvântul

Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
 numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

fost Președinte la Curtea de Apel Cluj, Avocat Cluj
 Directorul și proprietarul revistei

AL. ULVINIANU

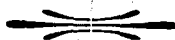
Consilier la Inalta Curte de Casație

I. PREDOVICIU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

Dr. VIRGIL I. MĂNESCU

Asistent Universitar

Avocat

S U M A R :

O nouă direcțiune în Ministerul Justiției de *Dr. Ioan Lazăr*.

Constatarea și judecarea infracțiunilor fiscale în lumina legii
 pentru unificarea procedurii fiscale și a legilor fiscale
 speciale de *Dr. Blazsek Alfred*.

Jurisprudențe Civile.

Jurisprudențe Comerciale.
 Jurisprudențe Procedurale.
 Jurisprudențe Pena e.
 Jurisprudențe la alte legi.

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Orice număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

Cărți apărute:

Emil Pușcariu: Elementele asigurărilor contra răspunderii civile și în special al asigurării de automobile. Prețul 70 lei.

* * *

Octavian Ionescu, Doctor și Laureat al Facultății de Drept din Paris. **Obligația pe cale de voință unilaterală și ante-proiectul Codului Civil Român**. Prețul 100 lei. Iași, Tipografia concesionară Alexandru A. Terek.

De acelaș autor:

Codul civil și contractul de muncă.

L'influence de la législation allemande sur le projet du code civil roumain.

* * *

Dr. Tiberiu Rusu, avocat Cluj. **Infracțiuni contra Administrației publice Cluj**. Institutul de arte grafice „Ardealul” Str. Memorandului 22.

* * *

Egdan Ionescu. Profesor de Drept Civil la facultatea de drept din Cluj. **Drept interprovincial în legătură cu regim matrimonial fără contract**. Cluj, Institutul de arte grafice „Ardealul” Str. Memorandului 22.

De acelaș autor:

Considerațiuni critice asupra materii moștenirilor în proiectul de cod civil.

* * *

C. Petrescu-Ercea: Profesor la Universitatea Cluj. **Titlul preliminar al Codului Comercial Carol II**. Cluj, 1938.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

* * *

Teodor I. Diaconescu. Doctor în drept. Procuror Trib. Sibiu; Proprietatea aparentă. **Notă la o decizie a Curtei de Apel din Cluj**.

BULETINUL LEGILOR

apare de două ori pe lună
Nr. înregistrării 3—1938 al Tribunalului Cluj

Director și proprietar:

I. MĂNESCU

fost președinte la Curtea de Apel Cluj, pensionat
Advocat

Prețul abonamentului: Lei 500 anual pentru
juriști; Lei 700 anual pentru autorități.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:
Cluj, Strada Gh. Mărzescu No 20.

ORDONANȚE MINISTERIALE

(Ordine circulare, decizii și instrucții cu
caracter juridic)

Apare lunar sub Direcția:

I. MĂNESCU

fost președinte la Curtea de Apel Cluj,
pensionat. Advocat

Nr. înregistrării 4—1938 al Trib. Cluj.

Abonamentul 180 Lei pe an, Un număr 40 Lei.
Administrația: Cluj, Str. Mărzescu Nr. 20.

Ioan Șerban, avocat, Năsăud

Colecționare de acte de notariat,
cereri și modele.

Ediția 1935

Preț redus: Lei 200.—
Se poate comanda la autor.

O NOUĂ DIRECȚIUNE ÎN MINISTERUL JUSTIȚIEI.

În Monitorul Oficial Nr. 83 din 7 Aprilie 1939 a apărut legea pentru înființarea, în Ministerul Justiției, a Direcțiunii, cărților funciare și a cadastrului funciar. Prin înființarea acestei direcțiuni, lucrările de introducerea și organizarea cărților funciare și a cadastrului pe tot cuprinsul Țării, capătă o îndrumare și conducere unitară, lipsa căreia s'a simțit foarte mult în ultimul timp, îndeosebi în ce privește coordonarea lucrărilor acestor servicii. Noua îndrumare ce s'a dat prin această direcțiune lucrărilor de carte funduară ne îndreptățește la cele mai frumoase perspective.

Intr'adevăr, legea pentru organizarea cadastrului funciar și introducerea cărților funciare în Vechiul Regat și Basarabia din 20 Aprilie 1933, a pus pentru prima dată la noi Țară, în mod oficial, problema introducerii instituțiunii de carte funciară pe întreg teritoriul Statului, unde aceasta instituție nu este în ființă.

Deși legea a existat, totuși lumea și în special cei chemați să o realizeze, nefiind pătrunși suficient de măreția și necesitatea instituției, nu i-au dat importanța cuvenită și nu au lucrat în proporție și cu mijloacele ce le reclamă realizarea unei opere așa de importantă.

Nu este locul a ne ocupa în cadru acestui articol, de motivele cari au stat la baza întârzierii organizării acestei instituțiuni, ceiace voim să relevăm este, că și pe chestia acesteia, s'a făcut ceace de altfel s'a făcut în toate direcțiile — prea multă politică și prea puțin s'a muncit.

Deși legea votată în anul 1933, abia la 15 Septembrie 1937 s'au început primele lucrări de organizare în județul Ilfov, unde s'au făcut primele lucrări tehnice de măsurătoare cadastrale.

Introducerea cărților funciare în Vechiul Regat și Basarabia și organizarea practică acestei instituțiuni, a învederat o complectare și revizuire a legii din 1933, precum și o mai amplă și perfectă organizare a serviciului de conducere.

Legea pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare din 27 Aprilie 1938, ce s'a pus în aplicare în Bucovina la 15 Octombrie 1938, odată cu extinderea legiurii române, iar pe de altă parte, legea pentru înființarea Direcțiunii cărților funciare și a Cadastrului funciar în Ministerul Justiției, sunt menite să desăvârșescă un important capitol, din marile opere ce se anunță în ultimul timp, cu atâția sorti de isbândă.

Până la înființarea acestei Direcțiuni, care cuprinde în sine și serviciile cadastrului, pendinte până acum de Ministerul Agriculturii, chestiunile de carte funciară se rezolvau prin direcțiunea judiciară, iar mai pe urmă de serviciul central a cărților funciare din Ministerul Justiției. Dacă serviciul central a cărților funciare astfel cum a fost organizat, nu a putut face față multiplexelor necesități ce impun o organizare, cum este cea a cărților funciare pe tot cuprinsul țării, direcțiunea judiciară, cu atât mai puțin a fost în situație de a se ocupa în mod intensiv cu aceasta instituție, întrucât avea în atribuția ei și alte multe chestiuni, căne nu aparțineau cărților funciare.

Din expunerea de motive a legii din 7 Aprilie 1939 rezultă, că menirea principală acestei direcțiuni este, de a grăbi așezarea pe temelii mai serioase a proprietății funciare, făcând din serviciul cadastral un organism viu, menit să îndeplinească marile nădejdi legate de el pentru desăvârșirea măreței opere de consolidare a țării.

„Executând la timp — arată expunerea de motive — lucrările tehnice de măsurătoare, necesare lucrărilor de întocmirea cărților funciare, cadastrul își va putea justifica existența, reintegrându-se printre instituțiunile de bază, pe care se va rezema noua organizare economică și socială a Statului Român.

De altfel în mod firesc cadastrul trebuie să țină de Ministerul Justiției și nu de Ministerul Agriculturii și Domeniilor.

În trecut mai în toate țările cadastrul ținea de Ministerul de Finanțe, ceiace se aplică prin originea pur fiscală a cadastrului, al cărui principal scop era, să servească la o justă repartiune a contribuțiilor directe. Incetul cu încetul desprinzându-se celelalte funcțiuni ale cadastrului: să procure elementele necesare înființării, complectării, rectificării și reconstituirii cărților funciare, să servească la lucrări publice, de urbanism, cartografierea țării, etc., s'a afirmat din ce în ce mai mult tendința de a-l trece dela Ministerul de Finanțe la Ministerul de Justiție. Astăzi cadastrul elvetian cel mai recent și cel mai modern ține de Ministerul Justiției.

„Intr'adevăr — continuă expunerea de motive — cadastrul nu este o instituție viabilă, dacă nu funcționează în strânsă legătură cu cărțile funciare. Cadastrul fiind o instituție statică, dă imaginea fotografică a proprietăților funciare din țară, la un moment dat, fără să poată percepe schimbările ce se produc în cursul vremurilor în cuprinsul material al parcelelor. Astfel fiind, planurile, precum și registrele cadastrale nu pot fi ținute la curent decât cu ajutorul instanțelor de carte funciară, care comunică birourilor de evidență cadastrală de câte ori se strămută proprietatea unui imobil sau se produce vre-o schimbare în cuprinsul material al acestuia (prin operațiunea de desmembrare, accesiune, schimbarea felului de cultură sau a destinațiunii, etc.).“

Rezultă deci, că prin contopirea direcțiunii cadastrului cu cea a cărților funciare în cadrele Ministerului de Justiție, se urmărește accelerarea lucrărilor tehnice de măsurătoare, indispensabil lucrărilor de localizare pentru cărțile funciare.

Până când cadastrul se găsea pendinte de Ministerul Agriculturii și sub altă conducere decât cea actuală, în multe rânduri aceste servicii își disputau rolurile, găsindu-se adeseori, în diferite chestiuni, pe pozitii contrare. În asemenea condițiuni, munca de organizare a cărților funciare depusă, din partea oficialității, se irosea, serviciile deveneau din ce în ce mai mult o piedecă în calea progresului ce se aștepta.

La un moment dat se prevedea o întrerupere a lucrărilor de organizare și dacă nu s'ar fi intervenit la timp cu legea pentru înființarea acestei direcțiuni, aceste lucrări ffe că stagnau pentru o vreme îndelungată, fie că se încheiau definitiv cu aceia ce s'a lucrat până acum.

Astăzi, grație legii din 7 Aprilie 1939 pentru înființarea în Ministerul Justiției a Direcțiunii cărților funciare și a cadastrului funciar lucrările pentru introducerea cărților funciare în Vechiul Regat și Basarabia au căpătat o conducere unitară și omogenă. O particularitate a încadrărilor ce s'a făcut la conducerea acestei direcțiuni este, că toți conducătorii de servicii, sunt elemente perfect cunoscătoare a mecanismului de organizare a cărților funciare.

Numirea Domnului Salvator Brădeanu în fruntea acestei Direcțiuni, a făcut o frumoasă impresie în toate cercurile competente, dată fiind energia și puterea de muncă de care a dat dovadă, în toată cariera D-Sale de până acum. Credem, că nu exagerăm când vom releva, că grație acestui încercat organizator și distins colaborator a Domnului Ministru de Justiție V. Iamandi, lucrările de carte funciară în Județul Ilfov, sunt astăzi în plin progres.

Intr'adevăr pentru reușita unei opere de proporția instituției cărților funciare ca și pentru orice altă inițiativă, deasupra tuturor celorlalte condițiuni este nevoie de organizare, aceasta este piatra unghiulară a oricărei activități. Orice organizare trebuie bine concepută și aplicată energetic prin elemente tinere selecte și bine calificate.

Ca încheiere relevăm, că prin legea din 7 Aprilie 1939 se aduce în organizarea Ministerului de Justiție o notă de înviorare a serviciului de carte funciară, încadrând în personalul direcțiunii, elemente capabile și dinamice, lucru ce se simțea de multă vreme mai cu seamă la Ministerul de Justiție, unul din cele mai importante Ministerii, care prin funcțiunea direcțiunii generale a cărților funciare și a cadastrului funciar, tind la consolidarea proprietății imobiliare pentru întărirea patrimoniului public spre binele și viitorul neamului.

Dr. Ioan Lazăr, Judecător Șef
Judecătoria de Pace Mixtă
Dumbrăveni, Târnava-Mică.

CONSTATAREA ȘI JUDECAREA INFRACTIUNILOR FISCALĂ ÎN LUMINA LEGII PENTRU UNIFICAREA PROCEDURII FISCALĂ ȘI A LEGILOR FISCALĂ SPECIALE.

(Urmare și încheiere.)

Am arătat în articolul anterior că procesele verbale până la 100.000 lei, — impozit și amendă, — cu derogările specificate, se aprobă de administratorul de constatare sau șeful vămii, după caz. În acest sens dispune art. 12 al. 3 din legea pt. unificarea procedurii fiscale.

Procesele verbale de infracțiune fiscală, care prevăd o sumă mai mare, însă, se înaintează spre competență aprobare, Ministerului de Finanțe sau Monopolului Alcoolului, după caz. Așa dispune textul categoric al art. 12 al. 4 din aceeași lege.

Cu toate acestea de pe acum trebuie să semnalăm o altă derogare, care nu-și găsește justificarea decât în afirmațiunea, accentuată de mine chiar în primul meu articol, că legile speciale se vor aplica și în viitor și că această lege nouă, posterioară, cu caracter de unificare, în realitate

totuși nu va avea acest caracter.

Până cum am semnalat câteva derogări și excepțiuni.

Constată, însă, în materia aprobării proceselor verbale definitive, o altă derogare, de importanță colosală. Anume procesele verbale de contrabandă și contravenție vamală nu se aprobă de șeful vămii, cum prevede art. 12 al. 3 din legea de unificare, ci se înaintează spre aprobare la Direcțiunea Generală a Vămilelor, care dă decizia de aprobare.

Organele vamale își sprijină această metodă pe art. 19 din legea de unificare și pe art. 209 legea generală a vămilor. Anume, consideră că ar fi o greșală, ca șeful vămii, care este organ imediat superior agentului de constatare, să aprobe procesul verbal. Socotesc ca mai echitabil și pentru contravenienți, ca să se cerceteze temeinicia actului dresat în prealabil de comisiunea specială și decizia de aprobare să se dea de Direcție, nu de organele locale. Cu atât mai mult că procesele verbal aprobate, sunt înzestrate de lege, cu caracterul unei hotărâri de primă instanță.

Consider și eu că este o anomalie de a denumi în acest mod un proces-verbal de contravenție, aprobat de organele administrative.

Un act administrativ poate avea cu atât mai puțin caracterul unei hotărâri, pentru că nu se admite procedura contradictorie, cel mult se ia o declarație a celui condamnat, care însă nici într'un caz nu va scăpa de consecințele dresării actului prin anularea lui, dacă odată aceasta s'a dresat în forma actelor preliminară, sau eventual chiar ca proces-verbal, decât pe calea justiției.

Deci hotărârea de prim grad este a Tribunalului sau Curții de Apel după caz, adică a instanței care judecă apelul.

În ce privește, prin urmare materia infracțiunilor fiscale ordinare, cele care trec de 100.000 lei și celelalte infracțiuni fiscale cari sunt date prin ordin circular în atribuțiunea Ministerului, și pe cari le-am semnalat în articolul precedent, — se trec în primul rând prin filiera comisiunii speciale de pe lângă fiecare Direcție din Minister.

Comisia specială se compune din subdirectorul Direcției respective, și 2 avocați ai Contenciosului.

Prin excepție, directorul asemenea poate prezida comisia, dar atunci procesul-verbal, asupra căruia comisia și-a dat avizul, nu poate fi aprobat decât de către ministru, subsecretar de stat și secretarul general.

Procesele verbale conținând amendă și impozit până la 5 milioane lei, abstrăgând de excepția de sus, se aprobă de directorul respectiv al Direcției de impozite. Dacă însă valoarea trece de 5 milioane, atunci se aprobă de ministru, subsecretar de stat și secretarul general.

Comisia specială are un rol de contencios fiscal, după spiritul legii. Anume poate cita pe contravenient, pe agentul de constatare pentru a-i da lămuriri. De acest drept, însă în practică, nu uzează. Deși ar fi foarte salutară, observarea strictă a acestei dispozițiuni.

Comisiunea dă însă, după cercetarea, su-

mară a cazului, un aviz cu caracter consultativ și concluzia ei poate fi pentru:

- 1) Aprobarea în totul sau în parte a procesului-verbal.
- 2) Respingerea puros procesului-verbal.
- 3) Refacerea actului, arătând și modul refacerii.

Avizele arătate sub 1 și 2 vor fi motivate, și vor purta un număr de ordine și data.

Dacă directorul, care este chemat în fond a aproba procesul-verbal, nu admite concluziile comisiei speciale, este obligat a trimite cauza spre cercetare, consiliului de avocați al Ministerului. În caz dacă nu acceptă nici-acest aviz, atunci este obligat, declinându-și competența, a deferi cazul spre rezolvare, direct ministrului, subsecretarului de stat sau secretarului general. Aceștia pot rezolva orice proces-verbal, de orice valoare și în desacord cu avizul comisiei speciale sau a consiliului de avocați.

Aprobarea procesului-verbal se face prin decizie, semnată de organul competent, datată și numerotată. Decizia poate fi înserată pe proces-verbal sau poate fi act aparte.

Decizia poate aproba în întregime sau în parte procesul-verbal.

Textul deciziei va menționa sancțiunea aplicată, textele de lege și identificarea exactă a contravenientului.

Când decizia modifică procesul-verbal, va fi motivată.

Dacă decizia confirmă însă procesul-verbal, atunci motivarea acestuia, va fi și a deciziei.

3. Jurisdicția infracțiunilor fiscale.

Procesul-verbal definitiv, prevăzut cu decizia de aprobare a organului competent, se comunică contravenientului, în copie. Regulele de comunicare, care sunt a se observa sub sancțiunea nulității, le prevede art. 21 din legea de unificare. Comunicarea spre deosebire de modalitatea prevăzută în legea contribuțiilor directe, se face numai prin agenții fiscali.

Pentru persoanele fizice, actele se comunică la domiciliul real, iar pentru cele juridice (morale) la sediul lor.

Dacă agentul de inmanuare nu găsește la domiciliul persoana vizată, urmează să respecte următoarea gradățiune: actele se înmânează la mâna unui membru de familie; în lipsă, unei persoane din serviciul lui. Aceste persoane trebuie să semneze de primire, pe adevărtașă specială.

Dacă persoanele susarătate refuză primirea actului, deși sunt găsite la domiciliu, sau refuză semnătura, atunci agentul va dresa un proces-verbal, însă în asistența unui agent de poliție, și la fața locului. În comunele rurale, asistentul va fi sau notarul, sau primarul, sau jandarmul de orice grad.

Când toate persoanele mai sus arătate sunt lipsă, atunci procedura de comunicare se îndeplinește prin afișare. Afișarea valabil se poate însă îndeplini, numai pe ușa locuinței celui condamnat, despre care se va face mențiune chiar în procesul-verbal, care se dresează în asistența organelor de poliție sau administrative, după cum se face la oraș sau comună rurală și la fața locului.

Termenul de apel este de 15 zile libere dela

comunicare. Sub zile „libere“ nu se înțelege ziua în care s'a făcut comunicarea și nici aceea în care expiră termenul, deci când se mai poate introduce apelul.

Dacă ultima zi cade însă pe o sărbătoare legală, atunci apelul se poate înainta în mod valabil, în prima zi lucrătoare.

Instanțele de judecată.

După „competența materiei“.

Instanța competentă de a judeca apelul înaintat contra procesului-verbal de infracțiune fiscală aprobat, conținând decizia de condamnare, amendă și impozit, până la 5 milioane lei, — este Tribunalul.

Când amenda și impozitul împreună sau separat, trece de 5 milioane lei, atunci instanța competentă este Curtea de Apel.

După „competența materiei“, — și a „personae“. Legea instituie un regim special infracțiunilor fiscale săvârșite de magistrați. Acestea se judecă după gradul judecătorului contravenient.

Astfel când cel condamnat este un magistrat dela Judecătoria sau dela Tribunal, competența este Curtea de Apel.

Când magistratul este dela Curtea de Apel, Curtea de Conturi sau Curtea de Casație, competența este Curtea de Casație (S. III-a).

După „competența loci“.

Apelul contra procesului-verbal se va judeca de instanța locului constatării infracțiunii.

Apelul trebuie introdus direct la instanța competentă, așa că un apel declarat la autoritatea care a aprobat sau a comunicat procesul-verbal de infracțiune aprobat, sosit la instanță după expirarea termenului de apel, este tardiv, chiar dacă la autoritatea administrativă s'a depus în termen.

Urmează a se vedea însă, dela caz la caz, dacă nu se poate totuși pentru anumite motive declara apelul în termen?

Fiscul însă natural, va cere în toate aceste cazuri anularea apelului sub titlul că a fost depus în instanță incompetentă. În acest sens au primit dispoziții advocații statului, prin instrucțiunile oficiale de aplicarea legii.

Elementele apelului. Apelul trebuie să cuprindă sub pedeapsă de nulitate ab initio, următoarele:

A) 1. Numele și pronumele, domiciliul apelantului. 2. Domiciliul ales la reședința instanței de judecată. 3. Arătarea procesului-verbal și a deciziei de aprobare atacate, depunându-se și copie de pe ele.

B) 4. Motivele apelului. 5. Probele invocate. 6. Dacă apelantul își sprijină apelul și pe acte, este obligat a depune copii certificate, după ele.

Ultimele 3 condițiuni se pot completa, însă, spre deosebire de primele 3 dela categoria A), până la primul termen de judecată.

Copie de pe apel și actele anexate, se va comunica administrației de constatare sau autorității respective, intimat.

Fiscul trebuie citat cu cel puțin 8 zile înainte de primul termen de judecată.

Instanțele de judecată pot admite probe și acte nepropuse, până la primul termen, dacă ele

se invoacă la primul termen și se constată că apelantul n'a fost în măsură să le invoace mai înainte.

Cred însă, că ar fi o greșală a conchide din această dispoziție, că în caz dacă ulterior din desbateri rezultă necesitatea unei probe noi, atunci acestea nu se mai pot administra, nepuțând fi propuse. Trebuie dat un cât mai larg drept de apărare, contravenientului.

Dacă la desbaterea apelului, apelantul nu se prezintă, apelul se respinge, ca nesustinit.

Apelantul poate depune memorii, cu alte motive decât cele de apel, în care caz instanța este obligată a examina apelul și memoriul, chiar în lipsa apelantului.

Dacă apelantul vrea să se înscrie în fals împotriva procesului-verbal, este obligat a face aceasta prin chiar petiția de apel. În acest caz dacă se constată indicii de seriozitate, judecarea apelului se va suspenda, până ce instanța penală va da hotărâre definitivă.

Inscrierea în fals, făcută pe altă cale și mai târziu, nu suspendă judecarea apelului fiscal.

Cererile de intervenție, în această materie, sunt excluse.

Recursul.

Impotriva sentinței instanței de apel, este admisibil recursul în casare, în termen de 30 zile dela comunicarea hotărârii atacate.

Recursul trebuie declarat la instanța a cărei hotărâre se atacă.

Urmează o nouă bifurcație. Atunci când instanța de recurs este Curtea de Casație, întrucât amenzile vamale au caracter penal în caz de neplată, recursurile în această materie le judecă Secția II-a (penală), — până când pe toate celelalte Secția III-a.

Pentru a evita greșeli fatale, menționez că citațiile se pot comunica, conform art. 38 din legea de unificare, în mod valabil la sediul administrației sau vămei interesate, în afară de Capitală, unde se comunică la Serviciul Contencios al Ministerului.

Hotărârile judecătorești ale tuturor instanțelor, din toată țara, se vor comunica însă exclusiv la sediul Ministerului, Serviciului Contencios.

În ce privește prezentarea, prezența părții în instanță acoperă orice viciu de procedură. Cu toate acestea dacă fiscalul n'a fost citat cu cel puțin 8 zile înainte de primul termen, poate cere amânarea desbaterii.

Ca încheiere, țin să menționez că inadvertența organelor încredințate cu redactarea diferitelor dispozițiuni legislative, apare în modul cel mai evident din următoarele: La 1 Aprilie 1939 s'au publicat în „Monitorul Oficial“, peste 15 legi fiscale.

La studierea acestora am constatat dispozițiuni, care nu numai că nu consacră caracterul de unificare a legii studiată de noi, dar din contră o ignorează în total. Astfel legea timbrului, modificată, prevede că judecarea contravențiunilor în materie de impozit succesoral, se dă în căderea Comisiei de Apel de pe lângă administrațiile financiare. Aceasta e o inovație dintre cele mai dăunătoare, bunului mers al justiției. Este într'adevăr o gravă atingere a principiului

de apărare și o ignorare completă a jurisdicției competente, a puterii judecătorești. A menține aceasta, ar fi a sustrage pe justițiabili de judecătoria firești.

Altă anomalie. Legea taxelor militare, recent înființate, spune că judecarea contravențiunilor se face după procedura și în modul prevăzut de legea contribuțiunilor directe. Se poate așa o greșală?

Când chiar prin legea de unificare aceleași dispoziții de procedură au fost abrogate creându-se un sistem unitar pentru toate contravențiunile.

Prin legea de unificare a procedurii fiscale, în art. 48 al. 2 s'a prevăzut că Ministerul poate anula procesele-verbale, când va fi cazul sau poate reduce amenda, până la 25% din suma ei.

Prin modificarea legii, apărută tot la 1 Aprilie, s'a prevăzut că această reducere, la sumele până la 50.000 lei, poate merge până la 5%.

Cu toate acestea o altă lege apărută tot la 1 Aprilie, arată că Ministerul poate reduce amenda acolo arătată, până la 25% numai, fără discuțiune.

Aceste inadvertențe trebuie să determine pe judecători, să aplice legile fiscale cu mare precauțiune și în favoarea justițiabililor, căci în multe cazuri, la contravențiuni neîntemeiate sau în aparență întemeiate, dar cari din cauza împrejurărilor speciale, în care s'au comis, sunt scuzabile, unica speranță a condamnaților zace în justiție.

Cred că prin acest studiu am reușit să grupez sistematic materia ce s'a tratat, iar pe de altă parte arătând lacune și inadvertențe, am reușit să imprim domnilor judecători, un spirit mai conciliant față de apelurile fiscale ale contribuabililor.

Dr. Blazsek Alfred, Cluj.

Jurisprudențe civile

CURTEA DE CASAȚIE S. III-a.

Decizia Nr. 210/1939.

Preș. B. Brezeanu, cons.

Autoritatea lucrului judecat. — Principiul separării responsabilității civile de cea penală. Hotărâre penală care exclude orice vină lezăturii. Autoritatea lucrului judecat asupra civilului. Drept la daune. Stabilirea lui de instanța civilă. Valabilitate. Cotizații la Casa Asigurătorilor Sociale. Nu formează un venit al asiguratului, ci o contravaloare a avantajelor ce primește în schimb.

Pârâțul V. Fr. a fost declarat vinovat de către instanța penală pentru faptul că, în calitate de antreprenor, a neglijat îndatorirea de supraveghere a construcției și rezistenței schelei ceea ce a cauzat prăbușirea ei și leziuni corporale grave cu incapacitate de lucru pe timp nedeterminat reclamantului N. I.

Reclamantul N. I. intentând acțiune la Tribunalul Mureș pentru daune pe care, prin sentința Nr. 235 din 1935, tribunalul admitând-o în parte a obligat pe pârâțul V. Fr. să-i plătească reclamantului suma de lei 61.701 capital și accesorii și declarând nevalabile și fără efect, până

la concurența acestei sume, contractul de vindere-cumpărare și contractul de rentă viageră intervenite între pârîtul V. F. și soția lui și V. R. a obligat pe aceste din urmă pârîte, în cazul când reclamantul nu ar putea încasa pretențiunea sa dela pârîtul V. Fr., să tolereze îndestularea din imobilele și mobilele menționate în contractele amintite.

În urma apelurilor ambelor părți, Curtea de Apel reformează în parte sentința primei instanțe numai în ceea ce privește cuantumul și modalitatea plății, obligând pe pârîtul V. Fr. să plătească reclamanului o sumă globală de lei 31.484; până la 1 Aprilie 1936, iar dela această dată, o rentă lunară de 802 lei până la împlinirea vârstei de 65 ani a reclamantului. Menține restul dispozițiilor din sentința apelată și compensează cheltuielile de judecată.

Potrivit celor stabilite în instanța de apel și care au autoritate de lucru judecat, întreaga vinovăție a faptului e datorată pârîtului V. Fr. care urmează, conform art. 1338 c. civ. a. să plătească astfel daunele stabilite în dispozitiv și în condițiunile acolo stabilite. În fine, însușindu-și motivarea primei instanțe, în baza art. 953 c. civ. a., Curtea consideră contractele de vindere-cumpărare și de rentă viageră intervenite între pârîtul V. Fr. și soția lui și V. R., ca acte simulate declarându-le fără efect.

1. Recurenții se plâng de violarea art. 1304 și 1324 c. civ. a. și violarea principiului separării responsabilității civile de cea penală, deoarece Curtea de Apel greșit a constatat că instanța civilă nu mai poate examina culpabilitatea stabilită prin sentința penală, ridicând astfel posibilitatea pârîților de a dovedi și culpa reclamantului.

În adevăr, potrivit textelor indicate, dacă la vreo păgubire intervine totdeodată și vina din partea păgubitorului, atunci paguba o suportă acesta proporțional cu păgubitorul.

Prin urmare, există un dret al păgubitorului de a dovedi și vina păgubitorului în vederea împărțirii proporționale a pagubei, vină care urmează a fi stabilită de instanța de judecată.

În adevăr, instanța civilă nu este legată de hotărîrea penală cu privire la stabilirea dacă faptul judecat în penal face să nască sau nu o obligațiune de despăgubire după normele dreptului civil.

Însă hotărîrea pronunțată de o jurisdicțiune represivă de fond are autoritate de lucru judecat erga omnes asupra civilului atunci când sentința penală constată expres existența sau inexistența faptului delictuos, vinovăția sau nevinovăția agentului, deoarece asupra acestor chestiuni judecătorii penali aveau misiunea de a hotărî.

Deci, instanțele civile pot hotărî numai asupra pretențiilor civile asupra cărora nu există contradicție între decizia civilă și cea penală.

Instanțele civile nu mai pot hotărî, în caz de condamnare de către instanța penală a celui de care se cere daune asupra existenței materiale a faptului care formază baza comună a acțiunii publice și a celei civile și culpabilitatea agentului, în care caz, instanța civilă e obligată a acorda daunele ce va constata că s'au cauzat din comiterea faptului constatat cu autoritate de lucru judecat de instanța represivă.

În speță rezultă din hotărîrea instanței penale că această instanță a examinat și constatat că în comiterea faptului inculpatul (pârît în procesul civil) este singurul culpabil în producerea accidentului excluzându-se prin constatarea hotîrei penale orice vină a lezăturii.

Această constatare, potrivit celor expuse mai sus, constituie autoritate de lucru judecat și deci instanța civilă nu o mai putea lua în cercetare.

În baza sabilirii vinovăției exclusive a pârîtului, instanța civilă a constatat din probele administrate și în concordanță cu ele, că faptul face să nască și dreptul la despăgubiri civile.

Prin urmare Curtea de Apel, în temeiul dispozițiilor legale și fără violarea art. 1304 și 1934 c. civ. a. a soluționat astfel și deci motivul de casare apare ca neîntemeiat și urmează a fi respins.

2. — Recurenții se plâng de violarea art. 42 și 46 din legea asigurărilor sociale și art. 86, 93 și 94 din regulamentul legii, deoarece Curtea de Apel n'a ținut seamă la stabilirea venitului reclamantului de impozitele și cotizațiile la Casa Asiguraților Sociale care i-au diminuat venitul.

Din textele indicate rezultă în adevăr obligativitatea asiguraților de a contribui la Casa de Asigurare, împreună cu patronii lor în părți egale, cu o cotizație egală cu un procent care nu va fi mai mare de 6% din salariul mijlociu al clasei de cotizare respective.

Însă din acest text rezultă că pentru sumele plătite asigurații dobândesc anumite drepturi: la îngrijire medicală, ajutor de înmormântare familiar, etc., deci ele nu reprezintă o diminuare a venitului, ci o contravaloare a avantajilor ce urmează a primi în schimb și cari avantajii intrau în venitul asiguratului.

Deci bine și fără violarea textelor amintite s'a calculat în venitul reclamantului.

Astfel și acest motiv de casare e neîntemeiat și a trebuit respins.

CURTEA DE CASAȚIE S. UNITE.

Dec. Nr. 39/938.

Preș. A. Rădulescu, Primpres.

Moarte prezumată. — Constatarea ei printr-o hotărîre judecătorească definitivă. Revizuire. Nu se poate cere, pe baza legii din 12 Decembrie 1923 decât pentru cele două cazuri limitativ prevăzute de art. 7 din aceea lege.

La 29 Noemvrie 1930, intimata Ecaterina Vrabie, recăsătorită Vrânceanu, a cerut Judecătoriei rurale Târnava (Județul Sooca), să stabilească moartea prezumată a fostului ei soț Mihai Vrabie.

Judecătorie de Ocol, prin cartea de judecată Nr. 21 din 22 Ianuarie 1931, în lipsă de dovezi prin care să se poată stabili cu precizie data morții prezumate a lui Mihai Vrabie, a fixat această dată la ziua pronunțării cărții de judecată.

La 8 Aprilie 1933 intimata a cerut aceleași judecătoriei revizuirea cărții de judecată sus arătate și fixarea datei morții prezumate a fostului ei soț pe ziua de 12 Septemvrie 1917, pretinzând că acesta aflându-se ca marinăr pe vaporul rus Eustafie, ar fi murit la 12 Septemvrie 1917, când s'a scufundat vaporul.

Recurenții Ion și Gheorghe Filip Vrabie, în calitate de frați ai defunctului, au făcut intervenție în cererea de revizuire, cerând să fie citați spre a pune concluziuni în cauză.

Cererea de revizuire fiind respinsă prin cartea de judecată civilă Nr. 198 din 1933, intimată a făcut apel, iar Tribunalul Soroca, întemeindu-se pe depozițiile martorilor audiați și pe dispozițiile art. 4 din legea pentru constatarea morții prezumate, prin sentința Nr. 613 din 1934, a admis apelul și a fixat data decesului lui Mihai Vrabie la 12 Septembrie 1917.

În contra acestei hotărâri, numiții intervenienți au făcut recurs, invocând patru motive de casare.

Inalta Curte, Secția I-a, prin decizia Nr. 1772 din 1931, a respins motivele I, III și IV, iar în ce privește motivul II, găsind că este locul a se reveni asupra jurisprudenței sale stabilită prin deciziunea sa cu Nr. 1098 din 1934, deciziune prin care s'a pus principiul că cererile de revizuire a hotărârilor date în materia legii pentru constatarea morții prezumate nu se pot face decât în cele două cazuri limitativ prevăzute în art. 7 din legea arătată și anume când dispărutul se întoarce sau se dovedește existența sa, — a trimis acest motiv în judecata completului de divergențe, conform art. 15 din legea Inaltei Curți.

Neîntrunindu-se, înaintea acestui complet, numărul de voturi prevăzut de art. 15 din legea organică a Inaltei Curți, pentru soluționarea motivului aflat în divergență, acest complet, prin jurnalul Nr. 772 din 1936, a trimis motivul arătat în judecata Secțiunilor Unite.

Se pretinde că Tribunalul ar fi violat și interpretat greșit art. 7 din legea pentru constatarea morții prezumate, întrucât a admis cererea de revizuire de față pe baza unui alt motiv decât cele prevăzute în mod limitativ de art. 7 al legii citate.

Chestiunea dedusă în judecata Secțiunilor Unite este aceea de a se ști dacă revizuirea hotărârilor având de obiect constatarea, pe baza legii din 12 Decembrie 1923, a morții prezumate în timpul războiului se poate cere și obține conform acestei legi și în alte cazuri decât în cele două prevăzute în art. 7 al legii citate și anume: când dispărutul se întoarce sau se dovedește existența sa.

Potrivit acestui text de lege, hotărârea definitivă prin care s'a declarat, pe baza legii arătate, moartea prezumată va fi revizuită: 1) dacă dispărutul se întoarce sau 2) dacă se dovedește existența lui.

Prin dispozițiile acestui text de lege, legiuitorul voind să înlăture contradicerea rezultând din faptul că cel declarat mort prezumat s'ar reîntoarce sau s'ar constata existența lui, a prevăzut în mod limitativ și numai în vederea înlăturării acestei situațiuni că cererea de revizuire a hotărârilor sus arătate, este admisibilă în cele două cazuri menționate mai sus.

În afară de aceste două cazuri nu s'a mai prevăzut prin lege și altele prin cari să se poată cere pe baza ei revizuirea acelor hotărâri rămase definitive.

De aci rezultă că revizuirea lor nu poate fi admisă, pe baza legii citate, decât în cele două

cazuri prevăzute de art. 7, nu și în alte cazuri, cum ar fi atunci când s'ar cere revizuirea în scopul de a se obține schimbarea datei morții prezumate, stabilite printr-o astfel de hotărâre, un asemenea caz nefiind prevăzut în lege, iar dispozițiile art. 7 citat neputând fi extinse prin analogie și altor cazuri în afară de cele prevăzute în mod limitativ de acest text.

Astfel fiind, urmează a se decide că în contra hotărârilor definitive prin care s'a declarat moartea prezumată nu se poate introduce, în cadrul legii din 12 Decembrie 1923, cereri de revizuire spre a se obține schimbarea datei morții prezumate stabilite prin acele hotărâri, o astfel de cerere putându-se face numai după dreptul comun în condițiunile prevăzute de procedura civilă.

În speță, e constant că prin cererea de revizuire de față nu se tinde la facerea dovezii că dispărutul Mihai Vrabie, declarat mort prezumat prin cartea de judecată Nr. 21 din 1931 s'ar fi reîntors sau că ar fi în viață. ci spre a se stabili că ar fi decedat în ziua de 12 Septembrie 1917, la o altă dată decât aceea fixată prin cartea de judecată sus arătată.

Astfel fiind, numai prin exces de putere și violarea art. 7 din legea pentru constatarea morții prezumate, instanța de fond a admis cererea de revizuire de față, întemeindu-se pe art. 4 din această lege.

Deci motivul III de casare fiind întemeiat, urmează a se admite recursul, a se casa sentința atacată de recurs și a se judeca litigiul în fond, conform art. 53 din legea Inaltei Curți, în speță fiind vorba de o simplă aplicațiune a legii la fapte constante.

În fond, apelul introdus de intimată în contra cărții de judecată civilă Nr. 196 din 1933 a Judecătoriei Rurale Târnava, urmează a fi respins ca inadmisibil, pentru motivele sus arătate.

Jurisprud. comerciale

CURTEA DE CASAȚIE S. III-a.

Dec. Nr. 14/1939.

Preș. C. Crăciunescu, cons.

Dobânzi. — Creanțe ce decurg din operațiunile comercianților. Cerere de dobânzi legale. Înseamnă acordarea lor dela data scadenței. Prescripție. Acordarea de dobânzi prin depășirea termenului de prescripție. Violarea art. 6 din legea cametei

Recurenta R. K. se plânge că, cu exces de putere și rea aplicațiune a legii, Curtea de Apel stabilește reclamantei E. S. dobânzi dela data scadenței.

Potrivit dispozițiilor art. 283 c. com., comercianții pot cere dobânzi din ziua scadenței chiar și fără convențiune prealabilă și fără somațiune de punere în întârziere.

Deci, aceste dobânzi, după creanțele ce derivă din operațiunile comercianților, curg de drept dela data scadenței și deci, cererea pentru acordarea de dobânzi legale înseamnă implicit în materie comercială acordarea lor dela data scadenței.

Reclamanta cerând în acțiunea sa dobânzi legale, rezultă că, acordându-se dobânzile de către instanța de fond dela data scadenței, nu s'a comis un ultra petitum și deci prima parte al celui de al III-lea motiv de recurs e neintemeiată și a trebuit respinsă.

Recurenta R. K. se plânge de violarea art. 6 din legea contra cametei, prin neaplicarea de către Curtea de Apel a prescripției prevăzute de acest text.

Potrivit dispozițiilor prevăzute de art. 6 din legea contra cametei, dobânzile de orice fel se prescriu dacă nu au fost cerute sau urmărite timp de trei ani.

În speță instanțele de fond au acordat dobânzi dela data 1 Octomvrie 1930 și deci prin depășirea termenului de prescripție prevăzute de acest text.

Instanța de fond nici nu motivează împjurarea care a determinat-o să omită aplicarea dispozițiilor art. 6 din legea cametei săvârșind astfel o violare a acestui text.

Deci motivul de casare apare ca întemeiat, iar recursul cată a fi admis, deciziunea Curții de Apel casată și trimisă aceleleași instanțe pentru o nouă judecare.

CURTEA DE CASAȚIE S. II-a.

Dec. Nr. 1210/932.

Preș. S. Tipei, cons.

Concordat preventiv. — Drept de ipotecă. Prenotare în cărțile funduare în epoca suspectă. Nevalabilitate.

Art. 21 al. II al legii concordatului preventiv din 1929 enumerând drepturile de preferință care încetează în urma admiterii concordatului (ca fiind constituite în epoca suspectă a celor 60 zile dinaintea admiterii concordatului) nu menționează și drepturile de ipotecă prenotate sau intabulate în cărțile funduare.

Legiuitorul însă enumerând între drepturile de preferință cari încetează în momentul acordării concordatului și pe acele dobândite pe cale de execuțiune asigurătoare, e indiscutabil că în categoria acestora intră și dreptul de ipotecă prenotat, căci prenotarea unui atare drept nu constituie decât o măsură de asigurare a unui drept de preferință în vederea unei execuțiuni viitoare.

Așa fiind instanța de fond constatând că prenotarea dreptului de ipotecă în favoarea recurentei s'a făcut în perioada de 60 zile, care a precedat concordatul acordat intimitei, a făcut o justă aplicare a art. 21 al. II sus citat când a dispus radierea acestui drept.

CURTEA DE CASAȚIE S. III-a

Dec. Nr. 1603/938.

Președ. C. Lupu, preș.

Legea contra cametei. — Cont curent. Acțiune pentru lichidarea socotelilor prin recalcularea dobânzilor. Novațiune de creditor cu privire la un efect. Invocarea legii conversiunii pe cale de excepție. Neaplicare. Rațiune. Transacțiun? sau recunoașteri de datorii nule. Legea cametei lege de ordine publică. Are efect retroactiv. Aplicabilă și convențiilor de cont curent.

Lipsa scadenței convenționale a contului curent. Se aplică cea legală anuală.

Curtea de Apel București s. II prin deciziunea Nr. 91 din 22 Septemvrie 1937 a respins apelul făcut de Banca Ilfov S. A. R. în contra sentinței Nr. 507 din 1937 a Tribunalului Ilfov s. I-a com., precum și temeiurile acelei sentințe cari au fost însușite de Curte.

Curtea și Tribunalul au admis în parte acțiunea intentată de Cr. P. în contra numitei bănci pentru lichidarea socotelilor referitoare la un cont curent, prin recalcularea dobânzilor, potrivit legii contra cametei și constatarea unei novațiuni de creditor în favoarea Băncii Naționale, cu privire la un efect de 400.000 lei scontat de Banca Ilfov și semnat de reclamant, condamându-se banca intimată să restituie reclamantului suma de lei 40.736 plătiți în plus.

În respingerea motivelor de apel Curtea constată că acțiunea reclamantului nu se întemeiază pe art. 45 din legea lichidării datoriiilor agricole și urbane, ci pe legea contra cametei, a căreia aplicațiune a fost făcută și că, recunoașterea quantumului creanței de către debitor este inoperantă față de caracterul de ordine publică al legii cametei: nu se poate face aplicațiunea legii de asanare în cauză, datorită novațiunii de creditor cu privire la efectul în discuțiune de 400.000 lei în favoarea Băncii Naționale.

1. — Recurenta susține că s'a săvârșit violarea art. 45 din legea lichidării datoriiilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 și omisiune esențială, prin aceea că se afirmă că acțiunea reclamantului nu se întemeiază pe dispozițiunile art. 45 din legea lichidării datoriiilor agricole și urbane, deși această lege a fost invocată de apelantă pe cale de excepție, arătându-se că reclamantul a făcut cerere de conversiune indicând pe apelantă printre creditorii, iar banca acceptând conversiunea nu se mai putea face o recalculare a dobânzilor; mai susține că legea contra cametei nu este de ordine publică ca să nu se poată deroga dela dispozițiile sale, încât recunoașterea quantumului creanței de către debitor după aparițiunea legii cametei fi este opozabilă.

Din deciziunea atacată rezultă că instanța de apel constată — fără ca recurenta să fi făcut motiv de denaturare în această privință — că reclamantul își întemeiază acțiunea pe lichidare a socotelilor cu banca pe legea contra cametei și pe faptul novărei titularului creanței de 400.000 lei care ieșise din portofoliul Băncii Ilfov trecând în acela a Băncii Naționale.

Intrucât este de principiu că reclamantul este stăpânul acțiunii sale, faptul că intimata a invocat pe cale de excepție aplicațiunea art. 45 din legea lichidării datoriiilor agricole și urbane nu are nicio concludență cu privire la excepția de inadmisibilitate a acțiunii, Curtea neputând face vreo aplicațiune la speță din principiu proclamat de un text a căruia aplicațiune n'a fost cerută de reclamant și despre care Curtea constată că este strein de cauză; din moment ce este constant că efectul de 400.000 lei a trecut dela Banca Ilfov prin scontare în portofoliul Băncii Naționale și că între aceasta și debitor a intervenit un aranjament pe temeiul legii de asanare, orice declarațiune anterioară a debitorului privind existența creanței în patrimoniul

Băncii Ilfov în legătură cu legea lichidării datoriilor devine lipsită de obiect și ca atare fără interes în cauză. În ceea ce privește legea contra cametei, deși această lege a fost edictată în interesul protecției debitorului în raporturile sale cu creditorii uzurari și deci, din acest punct de vedere interesul superior social național ca debitorii să nu fie distruși economiceste prin perceperea de dobânzi excesive, această lege este de ordine publică, călcarea dispozițiilor legii de către creditorii fiind considerată infracțiune și pedepsită și ca atare orice transacție sau recunoaștere de datorii după aparițiunea legii ce ar contraveni dispozițiilor sale sunt nule și de nul efect, numai în acel mod putându-se realiza în mod efectiv protejarea debitorului în raporturile sale cu creditorul care întotdeauna impune și fixează condițiile împrumutului datornicului său.

Astfel fiind, criticile formulate de recurentă prin acest prim motiv de casare sunt nefondate.

2. — Recurenta se plânge de violarea și greșita interpretare a art. 7 din legea contra cametei și a art. 370 alin. I c. com. și de omisiune esențială, prin aceea că art. 7 lit. b din legea cametei nu era aplicabil în speță, deoarece creanța nu era exigibilă anterior datei aparițiunii legii (7 Aprilie 1931), astfel că dobânzile convenționale trebuiau calculate până la acea dată nu până la 15 Februarie 1930; deși a susținut că dobânzile la contractul de cont curent contopindu-se în creanță prin capitalizarea lor, nu mai puteau fi recalculat, Curtea de fond nu se ocupă de această abărare.

Potrivit art. 7 lit. b dispozițiunile legii cametei se aplică cu efect retroactiv dobânzilor de orice fel, neîncasate efectiv, derivând din orice titlu sau convențiune cu exigibilitate anterioară promulgării acelei legi, care se reduc deplin drept prin efectul legii la 18 la sută pe an dela 2 Februarie 1929.

Față de termenii generali ai legii, dispozițiile art. 7 lit. b sunt aplicabile și convențiunii de cont curent, astfel că omisiunea Curții de a se ocupa de apărarea formulată de recurentă nu constituie o omisiune esențială. În ceea ce privește chestiunea de a se ști, dacă creanța era sau nu exigibilă înainte de 7 Aprilie 1931, pentru a intra în dispozițiile art. 7 lit. b întru cât nu s'a afirmat înaintea instanței de fond și nici prin motivele de casare că contul curent ar fi avut o scadență convențională, aceasta avea loc potrivit art. 372 c. com. la 31 Decembrie al fiecărui an — deci o scadență legală și ca atare la 31 Decembrie 1930 — anterior aparițiunii legii cametei, astfel că condițiunea exigibilității cerută de art. 7 lit. b era îndeplinită, pe lângă aceea a neîncasării dobânzii necalculate, ce nu a fost pusă în discuțiune de recurentă.

Astfel fiind, motivele de casare sunt neîntemeiate.

CURTEA DE CASAȚIE S. III-a.

Dec. Nr. 1643/939.

Președ. D. G. Lupu, preș.

Cambie. — Decesul debitorului cambial. Succesori. Cambia își păstrează efectele ei juridice față de ei. Excepțiunile prevăzute de art.

349 c. com. Sunt aplicabile și succesorilor. Procedura specială a art. 349. Este în vigoare și sub legea accelerării. Excepțiunea antidatării cambiei. Trebuie ridicată la primul termen de înfățișare.

Curtea de Apel București s. III, a respins apelul făcut de recurenți în contra sentinței comerciale Nr. 2203 din 1934 a Tribunalului Ilfov s. II, prin care recurenții fuseseră obligați să plătească intimatului A. M. suma de 450.000 lei, în baza unei cambii emisă la 25 Mai 1929, scăzută la 5 Iulie 1929 și semnată în calitate de emitent de Gh. M., antecesorul recurenților.

Recurenții susțin că fiind stabilit în fapt că ei au figurat în procesul cambial în calitate de succesori ai defunctului Gh. M., emitentul cambiei și nu ca semnatori direcți ai cambiei, urmează că ei nu pot fi considerați debitori cambiali și în această situație ei au putut să ridice excepțiuni în apărare și să propună probele pentru dovedirea lor și peste termenul prevăzut de art. 349 c. com. fiind constrânși și de faptul că nu au văzut cambia decât în cursul procesului, ceea ce îi îndrituia să se bucure de dispozițiunile art. 14 alin. b din legea accelerării, dispozițiuni invocate de ei în fața instanțelor de fond și înlăturate de acestea fără motivare; procedând astfel instanța de fond, pretind recurenții, a comis exces de putere și a interpretat greșit dispozițiunile art. 349 c. com. și art. 14 alin b din legea accelerării.

Nici în codul de comerț și nici în altă lege nu există vreo dispoziție din care să rezulte că prin moartea debitorului cambial, cambia este desbrăcată de efectele ei juridice conferite de codul de comerț; în atare situație, toate dispozițiunile legale edictate în favoarea cambiei, deci și acele privitoare la timpul și modul cum trebuie ridicate excepțiunile de către debitor în apărarea sa, prevăzute la art. 349 c. com., sunt aplicabile și succesorilor defunctului debitor, cari în virtutea calității lor sunt datori a achita datoriile antecesorului lor, fiecare în proporție cu partea de avere moștenită, devenind astfel debitori cambiali în locul antecesorului lor.

Pe de altă parte, potrivit dispozițiilor art. 60 din legea accelerării, toate dispozițiunile contrare legii accelerării din procedurile în vigoare pe întreg teritoriul țării se abrogă, rămânând însă în vigoare dispozițiile speciale de procedură prevăzute prin legi pentru anumite materii; astfel art. 349 c. com. prevăzând o procedură specială în materie cambială a rămas în vigoare și deci el reglementează modul și timpul când debitorul cambial va trebui să propună excepțiile și probele sale în apărare și nu art. 14 alin. b din legea accelerării inaplicabil în materie.

Astfel fiind și întrucât în speță instanța de fond a stabilit în fapt că excepțiunea antidatării cambiei n'a fost ridicată de debitorii recurenți la primul termen de înfățișare, conform dispozițiilor art. 349 c. com., aplicabil în materie după cum s'a arătat, urmează că printr'o justă aplicare a textelor legale instanța de fond a respins ca tardivă excepțiunea antidatării cambiei și deci ea n'a comis niciuna din greșelile de care se plâng recurenții prin motivul de recurs, care astfel este nefondat.

Jurispr. procedurale.

INALTA CURTEA DE CASATIE ȘI JUSTIȚIE,
SECȚIUNEA III-a.

Decizia Nr. 1577/931.

Preș. Ar. Alexandrescu, cons.

Arbitru. Când e recuzabil. Partea care cunoaște motivul de recuzare și totuși primește pe cel recuzabil ca arbitru prin convenție nu-l mai poate recuza.

Având în vedere că întrucât potrivit art. 276 pct. 6 și 8 din proc. civ. română, judecătorul va putea fi recuzat numai în cazul când a pledat, și-a dat părerea sau a fost martor în pricina în care trebuie să judece, nu și în alte procese în care ar fi figurat una sau ambele părți, urmează că primele 2 motive de recuzare nu sunt fondate și ca atare bine Curtea de Apel l-a îndepărtat.

Având în vedere că potrivit dispozițiilor art. 276 pct. 1 din aceeași lege prevede că judecătorul se va mai recuza, dacă el este creditor al uneia din părți.

Considerând că întrucât Curtea de Apel constată în fapt că arbitru I. Fischer era creditor înainte de a fi desemnat prin convenționea de arbitraj situație pe care recurentul o cunoștea la această dată și totuși a acceptat numirea acestuia în juriu de arbitri, urmează că a renunțat la acest motiv de recuzare acordat de lege, așa că nu-l mai poate invoca azi.

Că astfel fiind, nici ultimul motiv de casare nu este fondat și ca atare întreg motivul III este neîntemeiat.

CURTEA DE APEL CLUJ, S. III-a.

Dec. 2454/5—1931.

Președ. Victor Popp, preș.

Onorariu de curator. Cine trebuie să-l achite când instanța a greșit numindu-l fără vina sa. Cererea de anchetă în futurum nu e „informație” în vederea unui proces.

Contra încheierii Tribunalului ca instanță de apel reclamantul a înaintat recurs, cerând casarea ei și pe lângă evocarea fondului respingere cererii curatorului de a i se acorda cheltuieli în cauză.

Intimatul a ceut respingerea recursului ca inadmisibil și ca rău introdus, susținând că acela nici în fond nu este fondat.

Curtea deliberând înainte de toate asupra incidentelor ridicate de intimat față de recurs, le-a înlăturat, întrucât din dispoziția art. 79 legea pentru Curtea de Casație rezultă, că în contra sentințelor, deciziunilor și încheierelor dată de către o instanță a doua (Tribunalul sau Curtea de Apel) în orice procedură litigioasă sau grațioasă nu se admite nici o cale de atac, decât recursul în casare, conform dispozițiilor legii menționate, prin urmare recurentul bine și-a introdus recursul contra hotărârii Tribunalului la această instanță.

În fond recurentul se plânge de violarea art. 384 din proc. civ. susținând că întrucât dânsul n'a cerut numirea curatorului, ba chiar în mod

expres a solicitat ca pentru termenul fixat pentru anchetă în futurum să fie citată firma „Bata”, — onorariul stabilit și de altcum în mod exagerat pe seama curatorului adversar, sub nici un cuvânt nu poate fi stabilit în sarcina reclamantului.

Plângerea în principiu este neîntemeiată.

Este anume principiu general de drept, că cheltuielile ivite printr'un proces sau procedură grațioasă trebuie să se suporte de una sau alta dintre părți sau ambele în proporția stabilită de instanță.

O abatere dela acest principiu este prevăzut în art. 435 P. c., care admite, ca judecătorul care a procedat într'o cauză să fie condamnat de către instanța superioară la restituirea cheltuielilor ce a cauzat prin vina lui vădită.

În lumina acestor norme ținând cont de faptul, că intimatul fără vina sa a fost numit curator și astfel prin studierea cererii reclamantului necondiționat a prestat o oareșcare activitate și muncă care trebuie onorată, chiar dacă instanța în mod greșit l-a numit curator, recursul este neîntemeiat, deoarece cheltuielile nu pot fi puse în sarcina firmei „Bata” față de textul clar al art. 434 P. c., căci numirea curatorului în ultima analiză este totuși o consecință a cererii reclamantului, pe de altă parte litigiul nu s'a angajat între reclamant și judecător sub raportul din art. 435 P. c., ba chiar nici motivul de casare nu se întemeiază pe violarea acestui articol, prin urmare în cadrele recursului fără să fi fost solicitată din partea reclamantului procedura prevăzută de alin. 2 al articolului suscitată, nici nu se poate discuta și decide pe baza aceea, că făcându-se în speță o greșeală evidentă, o dispoziție contrară a cererii reclamantului, dânsul n'ar fi dator față de curator să plătească onorariul aceluia.

În cece privește cvantumul onorariului stabilit, plângerea este întemeiată.

Tribunalul a fixat onorariul după valoarea substratului cauzei, în baza tarifului minimal al advocaților, considerând protedura drept proces cu o valoare de 1.995.000 lei.

Cererea pentru ancheta în futurum nu se poate considera drept „informație” primită de un avocat în scopul unui proces, cu deosebire în speță când procesul încă nu a fost intentat și nici nu se poate stabili, că reclamantul în vederea drepturilor sale de alegere ce fel de proces (cu care valoare?) a înțeles să pornească.

În lipsa efectuării probației nu se poate stabili interesul material al reclamantului pentru apărare căruia ar fi intentat proces, prin urmare onorariul curatorului este a se stabili după o valoare de 25.000 lei în senzul instrucțiunilor din tariful minimal.

Pentru înștiințarea firmei „Bata” neavând aceasta nici un scop, nu i se cuvine curatorului nimic.

În temeiul considerentelor de mai sus Curtea a hotărât conform dispozitivului, invitând Tribunalul să hotărească din nou asupra cvantumului onorariului curatorului extinzând hotărârea și asupra chestiunei suportării cheltuielilor de recurs.

CURTEA DE CASAȚIE S. III-a.

Dec. Nr. 2016/938.

Preș. B. Brezianu, cons.

Perimare, Termen mai scurt după legea de unificare. Se aplică legea veche când termenul mai lung prevăzut de ea se împlinește înaintea termenului fixat de noua lege socotit dela data publicării acestei legi. Rațiune.

Cerere făcută de Ministerul Agriculturii și Domeniilor de a se perima recursul făcut de Sofronie Măncociu în contra deciziei Curții de Apel Timișoara S. I-a Nr. C. I. 7189 din 1934-2 din 22 Mai 1935, pe motiv că dela 17 August 1935, data introducerii cererii de recurs și până la 11 Iunie 1938, data cererii de perimare nu s'a mai făcut niciun act de procedură cu caracter contradictoriu.

Potrivit art. 81 aliniat ultim din legea pentru modificarea legii Curții de Casație din 22 Martie 1937, în toate recursurile cari sunt de competența Curții de Casație după această lege se va aplica procedura civilă română.

Dispozițiunea cuprinsă în acest text constituind o măsură de unificare, ea se aplică fără distincțiune în toate recursurile date în competența Inaltei Curți și ca atare dispozițiunile procedurii civile române relativ la perimare, atât în ce privește condițiunile de formă, cât și durata termenului de perimare, urmează a fi aplicate și în recursurile sosite din provinciile alipite.

În conformitate cu art. 257 proc. civ. română, termenul de perimare este de 2 ani, iar potrivit art. 446 proc. civ. ardeleană termenul de perimare este de 3 ani, a cărui curgere putea fi cercetată de instanță chiar din oficiu, fără a fi nevoie de o cerere a părții interesate.

Deși este exact că atunci când o lege nouă scurtează termenul prescripției, deci și al perimării, urmează a se aplica termenul mai scurt, nu mai puțin însă este adevărat că acest termen scurt nu poate curge decât dela data intrării în vigoare a legii noi, deoarece dacă s'ar aplica noul termen timpului scurs înaintea acelei date, legea ar deveni retroactivă.

Dacă timpul fixat de legea veche urma să se sfârșească înaintea timpului fixat de legea nouă, socotit dela data intrării în vigoare a acestei legi, se va menține aplicarea legii vechi, căci altfel ar fi să se prelungească termenul de prescripție fixat de vechea lege, ceea ce ar fi în contra scopului urmărit de legiuitor, care a fost tocmai prescurtarea termenului prescripției.

În ceea ce privește modul cum operează perimarea, art. 257 proc. civ. conținând dispozițiuni de procedură, el urmează a avea o aplicațiune dela data punerii lui în vigoare, 22 Martie 1937, astfel că dela această dată în toate recursurile contra deciziilor instanțelor din Ardeal perimarea nu mai operează de drept, ca în sistemul procedurii civile ardelenice, ci numai în condițiunile articolului 257 proc. civilă din Vechiul Regat.

Recursul a cărui perimare se cere a fost declarat sub imperiul unei legi potrivit căreia termenul de perimare este de trei ani, care termen fiind mai lung decât cel de doi ani prevăzut de legea nouă, potrivit principiilor arătate mai sus, urma ca perimarea să opereze în termenul de 2

ani fixat de noua lege, socotit dela data intrării în vigoare a acelei legi, care scurtează termenul de perimare.

În speță, nu se poate aplica termenul mai scurt de 2 ani din legea nouă, întrucât termenul de 3 ani prevăzut de procedura civilă ardeleană se împlinește înaintea termenului de 2 ani fixat de noua lege socotit dela data publicării acestei legi și ca atare pe baza aceluiași principii urmează a se aplica termenul de trei ani prevăzut de vechea lege pentru perimarea recursului.

În speță, termenul de 3 ani fixat de procedura civilă ardeleană a început să curgă dela 17 August 1935, data introducerii cererii de recurs și se împlinește la 17 August 1938, pe când termenul de 2 ani fixat de noua lege, care se calculează dela 22 Martie 1937, se împlinește la 22 Martie 1939.

În asemenea condițiuni și întrucât dela 17 August 1935 și până la 11 Iunie 1938, data înregistrării cererii de perimare nu au trecut 3 ani prevăzuți de art. 466 din procedura civilă ardeleană și nici doi ani calculați dela data de 22 Martie 1937, cererea de perimare este neîntemeiată și urmează a se respinge ca atare.

Jurisprudențe penale

CURTEA DE CASAȚIE S. II-a.

Dec. Nr. 2543/938.

Preș. D. Cihodariu, cons.

Autoritate de lucru judecat. — Ordonanța de neurmărire. Autoritate de lucru judecat relativă față de jurisdicțiunea de instrucție; absolută pentru instanța de judecată. Când se opune autoritatea lucrului judecat acțiunii penale, nu poate fi judecată nici acțiunea civilă. Art. 7 și 287 pr. pen. Regele Carol III.

N. F. a introdus contra deciziei penale Nr. 894/937 a Curții de Apel Galați s. II, prin care inculpatul recurent rămânând achitat de sub învinuirea delictului de delapidare prevăzut de art. 140 c. p. a fost condamnat să plătească Statului Român suma de lei 428.371,74 lei despăgubiri civile.

Din examinarea faptelor, rezultă că instanțele de fond au constatat că în contra inculpatului recurent deschizându-se acțiune publică la judecătorul de instrucție al Trib. Brăila Cab. II, pentru faptele de delapidare săvârșite în dauna Statului în urma instrucției efectuate s'a dat în privința sa ordonanță rămasă definitivă prin respingerea apelului declarat de Ministerul public prin deciziunea Camerii de acuzare de pe lângă Curtea de Apel Galați Nr. 293/937, deciziune neatată cu recurs.

În conformitate cu dispozițiunile art. 287 din pr. pen. ordonanța definitivă de neurmărire ale Camerii de acuzare, rămase definitive, însă motivate în fapt cum este cazul în speță, au autoritate de lucru judecat provizoriu față de judecătorul de instrucție în sensul că o nouă urmărire pentru același fapt, nu este admisibilă decât în cazul când s'ar face noi descoperiri în sarcina inculpatului, iar acțiunea penală n'ar fi stinsă;

Dacă această autoritate de lucru judecat

operează, în mod provizoriu, față de judecătorul de instrucție, care n'ar putea relua instrucția fără existența unor noi descoperiri și cu atât mai puțin ar putea fi investit aparte printr'un rechizitor al Ministerului public sau de partea vătămată, autoritatea lucrului judecat operează în mod absolut față de instanța de judecată în ceea ce privește acțiunea penală, care n'ar putea fi sesizată nici direct printr'un rechizitor al Ministerului public, sau de partea vătămată, pentru motivul că o nouă urmărire nu poate avea loc pe baza de noi descoperiri făcute înaintea instanțelor de judecată, nu invalidează prin ele însuși ordonanța definitivă de neurmărire, care rămâne cu autoritate de lucru judecat, atâta vreme cât judecătorul de instrucție nu a redeschis instrucția pe temeiul lor.

În cauză, în urma raportului de expertiză efectuat înaintea Tribunalului Ministerul public își întemeiază rechizițiunile pe baza art. 294 pr. p. și în contra inculpatului recurent, pentru aceleași fapte pentru care se dăduse ordonanța definitivă de neurmărire Nr. 12/937 ceia ce a atras și cererea de daune a părții vătămate;

Tribunalul constatând neculpabilitatea recurentului, l-a achitat.

Declarându-se în privința recurentului apel, atât de Ministerul public cât și de partea vătămată, Curtea constată autoritate de lucru judecat în privința acțiunii penale, dar îl obligă la daune.

Soluțiunea Curții de Apel este exactă, în ceea ce privește acțiunea penală, corespunde principiilor autorității lucrului judecat, a ordonanței de neurmărire — expuse — însă ea păcătuiește, în ceea ce privește obligațiunea recurentului la daune.

Este de principiu că ordonanțele definitive de neurmărire ale judecătorului de instrucție și deciziunile de neurmărire ale Camerii nu au în genere nici o autoritate de lucru judecat în privința acțiunii civile în despăgubiri, partea vătămată putându-se adresa instanței de judecată pentru a obține repararea prejudiciului ce i s'a cauzat.

Însă în conformitate cu prevederile art. 6 și 7 din proc. pen. Carol III, acțiunea civilă poate fi intentată fie direct la instanța civilă, fie ca accesoriu al acțiunii penale, concomitent cu ea, la instanța penală.

Din principiile fixate în menționatele texte se mai deduce că acțiunea civilă poate fi adusă înaintea instanței penale de judecată, trebuie să coexiste cu acțiunea penală la data investirii instanței; în care caz, chiar dacă acțiunea penală ulterior se stinge prin orice cauză, acțiunea civilă rămâne totuși de competența instanței penale.

Deci, în cazul când acțiunea penală este deja stinsă, sau ca în speță, se opune autoritatea lucrului judecat — relativă pentru jurisdicțiunea de instrucție, absolută pentru instanța de judecată — investirea instanței penale cu judecata acțiunii penale, atunci nici acțiunea civilă nu poate fi adusă înaintea instanței penale, care a devenit incompetentă pentru judecarea ei.

Dealtfel, dacă s'ar admite soluțiunea contrară, instanța penală ar judeca o pură chestiune civilă, iar fiscul ar fi grav păgubit în interesele sale ceea ce este inadmisibil.

În speță, deși ordonanța definitivă de neurmărire, avea o autoritate de lucru judecat absolută pentru instanța penală de judecată totuși Ministerul public sub pretext de noi descoperiri, a extins acțiunea penală asupra recurentului pentru același fapt ce era acoperit de autoritatea lucrului judecat, iar partea vătămată s'a asociat pretinzând despăgubirile ce i s'au și acordat la Curtea de Apel, prin această procedură, atât Tribunalul, care a admis investirea cât și Curtea de Apel, care constatând autoritatea lucrului judecat, a obligat pe recurent la despăgubiri au procedat cu violarea principiilor în materie de autoritatea lucrului judecat săvârșind nulitatea prevăzută de art. 474 p. i. pt. 4 proc. pen. și ca atare, în conf. cu prevederile art. 488 pct. 3 din proc. pen. decizia Curții de Apel urmează a fi casată în ceea ce privește despăgubirile la care a fost obligat recurentul — fără trimitere —, cercetarea celuilalt motiv de casare ne mai fiind necesar.

CURTEA DE CASAȚIE IS. II-a.

Dec. Nr. 4882/938.

Preș. C. Romano, cons.

Porces-verbal. — Constatarea, în materia contabilității publice, a organelor de control este valabilă până la înscrierea în fals, dar nu împiedică pe vinovat ași justifica în urmă activitatea sa. Art. 20, 21 și 22 din L. contabilității publice.

Recurentul susține că deși a arătat în apelul făcut contra ordonanței definitive, că conform art. 217 din legea de organizare a Ministerului de Instrucție din 30 Aprilie 1930, fondurile comitetelor școlare se consideră bani publici și nu se pot mânui decât conform legii contabilității publice, iar potrivit art. 40 din regulamentul Comitetelor școlare casierul este considerat ca mânăitor de bani publici și că un atare mânăitor nu se poate descărca conform art. 30 din legea contabilității publice de lipsa de bani constatată decât dovedind că a provenit dintr'o cauză de forță majoră, iar procesele verbale încheiate de cei în drept, organele de control ale Ministerului, conform art. 22 al. 3 din lege face dovada în justiție până la înscrierea în fals, camera de acuzare a înlăturat procesele verbale încheiate de inspectorii financiari ai Ministerului Educației Naționale, constatând delapidarea sumei de lei 1,034.858, cu care recurentul s'a constituit parte civilă, motivând apoi că art. 20 și 22 din L. C. P. privește numai procedura în fața autorităților administrative, iar autoritățile judecătorești represive sesizate cu instruirea unor astfel de lipsuri bănești, păstrează libertatea de a hotărî dacă este sau nu locul a fi deschisă acțiune publică.

Ajungând la această soluțiune — adaogă motivul de casare — Camera de acuzare a violat art. 140 cod penal vechi; art. 20, 21, 22 L. C. P., 217 din legea de organizare a Ministerului de Instrucție din 30 Iunie 1930 și art. 40 din regulamentul comitetelor școlare și a comis exces de putere, nemotivare și omisiune esențială și nulitatea prevăzută de art. 474 al. 3 proc. pen. când afirmă că din nimic nu rezultă intențiunea inculpatului de a fraudă comitetul școlar.

Camera de acuzare își bazează convingerea sa în nevinovăția inculpatului pe o serie întreagă de considerațiuni de fapt și anume că contabilul refuzând să fie scriptele și registrele, s'a produs haos din care cauză casierul s'a încurcat în stabilirea soldului zilnic, neavând nici un fel de pregătire în materie, motivând apoi că deși se constată că inculpatul a făcut plăți fără paza formelor prevăzute de legea contabilității publice în urma dispozițiilor scrise ale președintelui comitetului, totuși din nimic nu rezultă că a făcut aceste operațiuni cu intențiunea de fraudă și că inculpatul a depus suma de 275.000 lei ca garanție pentru acoperirea prejudiciului, până ce Curtea de Conturi, verificând gestiunea sa, va hotărî dacă acele plăți sunt legale.

Deși este constatat — adăogă Camera — că prin acoperirea sumei delapidate acțiunea penală nu ia sfârșit, dacă judecătorul constată din acte, că inculpatul n'a mânuit gestiunea cu rea credință și nu și-a însușit suma lipsită, el are latitudinea să nu dea curs urmării, rămânând ca prejudiciu să fie acoperit în urmă după stabilirea lui de Curtea de Conturi;

Deci Camera făcând o amplă motivare a lipsei de intențiune delictuoasă a inculpatului, n'a comis nemotivarea și omisiunea esențială impuțată;

Dacă într'adevăr art. 217 din legea de organizare a Ministerului de Instrucțiune din 1930 și art. 40 din regulamentul comitetelor școlare stabilesc că fondurile școlare sunt bani publici și supuși controlului legii contabilității publice, iar conform art. 20, 21, 22 din această lege, constatarea lipsei de către organele de control face dovadă până la înscrierea în fals și că această lipsă nu poate fi justificată decât dovedindu-se că provine dintr'un caz de forță maioră, nu este mai puțin adevărat, că această constatare are această putere numai în ceia ce privește situațiunea stabilită în momentul deschiderii cassei și anume aceia a sumei și a actelor găsite în ea, nu și a culpabilității inculpatului care poate justifica și în urmă suma găsită lipsă la control cu acte sau expertize tehnice de forță probantă incontestabilă;

A interpreta altfel ar însemna că inculpatului i s'ar ridica ori ce posibilitate de apărare, iar instanțele de judecată s'ar reduce numai la simple oficii de înregistrare a constatărilor organelor de control administrative și la încadrarea lor automată în taxele penale;

Instanțele de instrucțiune stabilind că art. 20, 21 și 22 din legea contabilității publice privesc numai procedura în fața autorităților administrative, n'au comis violarea acestor texte.

CURTEA DE CASAȚIE-S. II-a.

Dec. Nr. 6058/938.

Preș. M. Mosgos, cons.

Recurs. — Depunerea lui prin poștă. Recursul, indiferent pe ce cale este făcut, trebuie să se găsească la I. C. d. Cas. cu cel puțin trei zile libere înainte de primul termen. Art. 98, 446 și 481 pr. pen.

Din lucrările dosarului se constată că W. I., fiind condamnat prin decizia Nr. 731 din 19 Iunie 1936, a Curții de Apel Cluj, s. 3, pentru fap-

tul prevăzut de art. 462, combinat cu 69 cod penal, la una lună închisoare corecțională, declară în ședință, cu ocazia pronunțării deciziei, recurs pe motiv că nu-i vinovat. Concomitent declară recurs și apărătorul public, în baza art. 385 pct. 1 a. pr. p. Contra aceleiași deciziuni se face, la 3 Decembrie 1936, recurs și de coinculpatul D. C., condamnat pentru delictul de dare de mită.

Recursurile fiind primite la Inalta Curte, se fixează prim termen de judecată, la 3 Martie 1937 ora 9.

Ulterior, la 27 Februarie 1938 recurenții depun, la poșta Cluj, un memoriu cu motive de casare, sosit la Inalta Curte la 28 Februarie 1938.

După mai multe amânări, se fixează termen de judecată la 19 Maiu 1938, când recursul lui C. D. este respins ca tardiv; iar — cu privire la recursul făcut de W. I. — dl. Procuror general al Inaltei Curți ridică incidentul că motivele de casare fiind înregistrate la Inalta Curte la 28 Februarie 1938, cu mai puțin de 3 zile libere înainte de primul termen de judecată, care a fost la 3 Martie 1938, au fost privite tardive și înlăturate, deși fuseseră depuse la poșta Cluj, pentru expediție, în ziua de 27 Februarie 1938, adică înăuntrul termenului de 3 zile libere.

Asupra acestui incident Inalta Curte constată că s'a ivit divergență asupra chestiunii mai sus expuse.

Potrivit art. 446 din proc. pen. Carol II, declarațiunea de folosire unei căi de atac — deci și a recursului — se face sau verbal în ședință la comunicarea hotărîrii de condamnare sau prin cerere scrisă adresată instanței de fond și care prin înregistrarea grefierului se transmite la grefa instanței competente.

Potrivit art. 481 aceiaș procedură, recursul trebuie motivat și desvoltat, fie odată cu cererea de recurs, fie ulterior printr'un memoriu sub sancțiunea înlătuării ca tardive a motivelor de casare, dacă n'au fost depuse cu cel puțin 3 zile libere înaintea primului termen de judecată.

Vechea legiuire — art. 36 din legea Curții de Casație — încuviința depunerea mijloacelor de casare până în ajunul primului termen, ceea ce făcea ca soluționarea recursurilor, în deobște, să nu poată avea loc la acest prim termen și, aceasta datorită faptului că, în scopul de a tergiversa judecata, recurenții depuneau motivele în chiar ajunul zilei de judecată, făcând astfel, ca Ministerul Public și partea adversă să se găsească în imposibilitate de a lua cunoștință de ele și, consecința, era amânarea cauzei.

Noua procedură penală, în scopul accelerării judecării recursurilor și pentru a se evita amânările de cari s'a făcut mențiune, a înscris în art. 481 citat, dispozițiunea că, în cazul când motivele n'au fost depuse la instanța de fond odată cu petițiunea de recurs, partea să fie în drept a depune și ulterior un memoriu conținând mijloacele de casare, cu condițiunea însă că această depunere să fie făcută în termenul mai sus arătat, anterior primului termen de judecată.

Aceasta fiind rațiunea și scopul urmărit de noua legiuitor, urmează în mod necesar a se decide că dispozițiunea cuprinsă în art. 481 pare a fi interpretată în sensul că, memoriul de care vorbește acest text, fie că este depus la instanțele de fond, fie că este depus la poștă și

adrsat direct instanței de casare, sau chiar la aceeași instanță, trebuie să se găsească primit la Inalta Curte cu cel puțin 3 zile libere înaintea primului termen de judecată, întrucât numai astfel se pot evita amânările de care s'a vorbit mai sus, și se face posibilă judecarea recursurilor la acest prim termen.

Este inadmisibil a se decide că cerințele legii ar fi satisfăcute prin simplul fapt al depunerii aceluia memoriu la instanța de fond sau la oficiu postal potrivit art. 98 pr. pen. în cele 3 zile anterioare primului termen de judecată, independent dacă el a parvenit la instanța de casare înainte sau după acest termen de trei zile; că, o astfel de interpretare a textului art. 481, ar fi contrarie scopului evident urmărit de legiuitor și ar face desigur ne posibilă atingerea acestui scop, deoarece, în asemenea caz, s'ar ajunge la aceeași situațiune ca și sub vechea lege, situațiune pe care tocmai noua procedură penală a căutat s'o înlăture.

În speță, motivele de casare depuse de recurenții ulterior introducerii recursului, la posta Cluj, fiind primite la această Inaltă Curte în ziua de 28 Februarie 1938, deci în termen de mai puțin de 3 zile libere înaintea primului termen de judecată, care a fost la 3 Martie 1938, ele cată, potrivit art. 481, a fi socotite ca tardiv depuse și în atare condițiuni, dat fiind că nu există în cauză nici o nulitate care ar fi luat în considerare, din oficiu recursul inculpatului rămâne nemotivat, urmează a fi respins ca atare.

Jurisprudente la alte legi

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIE
S. III-a.

Dec. Nr. 389 939.

Audiența dela 14 Februarie 1939.

Preș. G. Crăciunescu, cons.

Asigurări sociale. Lucrător. Accident. Pensie de accident. Condițiunile în care patronul este ținut și la daune pe lângă pensie. Art. 23, 112 și 113 din legea asigurărilor sociale.

Asupra recursului introdus de firma I. V. S. și C. N. în contra deciziunii Nr. 1668 din 1935 a Curții de Apel Brașov s. I-a, dată în proces cu Francisc Molnar:

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că reclamantul Francisc Molnar a înaintat acțiune în contra firmei I. V. S. și C. N. pentru plata sumei de lei 400.000 cu titlu de despăgubiri care a fost respinsă de Tribunalul Brașov s. II-a:

În urma apelului făcut de reclamant, Curtea de Apel Brașov s. I-a îl admite în parte obligând pe pârîtă la plata sumei de 63.000 lei cu titlu de daune, 19.000 lei cheltuieli de judecată în prima instanță și 10.000 cheltuieli în apel:

Având în vedere că pentru a soluționa astfel Curtea de Apel constatând că reclamantul a fost însărcinat după angajarea sa de către firma pârîtă la construcția unor silozuri, de a manipula un ascensor cu care se transportau gălețile cu mortar la etajul al 5-lea și în timpul executării acestui serviciu i-a căzut mortar în ochi din care cauză și-a pierdut ochiul stâng: că ascenso-

rul era defectuos instalat și fără autorizație și deci pârîtă firmă era în culpă prin faptul că nu a luat nici cele mai elementare măsuri pentru prevenirea accidentului, deși înaintea reclamației au mai fost lucrători cari au mai suferit din aceeași cauză;

Că astfel pârîtă nu poate fi pusă la adăpostul art. 112 și urm. din legea dela 8 Aprilie 1933;

Că, în fine pentru accidentul suferit reclamantul a primit dela Casa Asigurărilor Sociale o pensie lunară de numai 361 lei, insuficientă pentru întreținerea sa și a familiei sale și prin urmare pârîtă firmă urmează a-i acorda daunele potrivit dispozitivului deciziunii atacate;

Având în vedere că în contra acestei deciziuni pârîtă firmă a înaintat prezentul recurs:

Având în vedere că prin al doilea motiv de casare recurenta se plânge, în esență, de violarea și greșita aplicare a art. 112, 113 și 139 din legea pentru unificarea asigurărilor sociale, exces de putere și eroare grosieră de fapt, deoarece, potrivit acestor dispozițiuni legale, patronul nu este responsabil pentru accidentul de muncă decât dacă nu a luat măsurile de prevenirea accidentelor prescise de către Consiliul de administrație al Casei Centrale a Asigurărilor Sociale și aduse mai înainte la cunoștința lui, ceea ce nu s'a făcut, or Curtea de Apel a imputat pârîtei culpa accidentului, culpă de altfel nedovedită, făcând o greșită aplicare și a art. 1295—1305 și 1323 c. civ.;

Considerând că, potrivit dispozițiunilor prevăzute de art. 23 din legea pentru unificarea asigurărilor sociale, în caz de accident orice asigurat are drept, pe lângă asistența medicală și ajutoarele bănești și la o pensie de accident dacă a rămas cu o incapacitate de muncă la data vindecării leziunii;

Că, potrivit legii citate, această pensie a accidentului se plătește din cotizațiile lunare depuse la Casa Asigurărilor Sociale de către patroni și lucrători în condițiunile stabilite de lege;

Că legiuitorul din 8 Aprilie 1933, înserând această dispozițiune legală, a urmărit ca ajutoarea accidentatului, a cărui capacitate de muncă a fost redusă prin accident, să fie repartizată atât patronului cât și lucrătorului prin cotizațiile plătite de aceștia lunar Casei Asigurărilor Sociale diensând prin aceasta pe patron de alte obligațiuni la despăgubire;

Considerând că, potrivit dispozițiunilor prevăzute de art. 112 și 113 din legea asigurărilor sociale, în caz că accidentul a avut loc din cauză că patronul nu a luat măsurile prescise și aduse înainte la cunoștința lui pentru prevenirea accidentelor, asiguratul are un drept de regres împotriva lui care se exercită pe baza dreptului comun:

Că de aici rezultă neîndoios că deși potrivit art. 23 din lege, accidentatul are dreptul pentru despăgubiri la o pensie, totuși în afară de această pensie el mai poate pretinde și alte daune dela patron, conform normelor dreptului comun, dar numai în condițiunile expres prevăzute de art. 112 și 113, adică în cazul când patronul, deși i s'a adus la cunoștință de către Casa Centrală măsurile de prevenirea accidentelor luate cu aprobarea Ministerului Muncii, nu le-a respectat întocmai;

Că astfel numai în aceste condițiuni este angajată răspunderea patronului conform dreptului comun;

Că așa fiind, instanța de fond avea de examinat și chestiunea dedusă, determinantă în cauză, dacă la data accidentului constatată că a avut loc la 8 Ianuarie 1934 erau sau nu apărute instrucțiunile pentru prevenirea accidentelor și prin urmare dacă recurența era sau nu încunoștințată de măsurile luate în acest scop de Casa Centrală a Asigurărilor Sociale și de Ministerul Muncii;

Că dar, numai cu această stabilire a călcării măsurilor luate pentru prevenirea accidentelor instanța de fond putea admite reclamantului să se întoarcă în contra părții cu acțiunea în daune;

Că, prin urmare, recursul este întemeiat în această parte și urmează a fi admis și a se casa sentința atacată cu trimiterea la aceeași instanță fără a se mai lua în cercetare și celelalte motive devenite inutile;

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIE
S. III-a.

Audiența dela 13 Ianuarie 1939.

Președ. D. G. Lupu, preș.

Timbru și înregistrare. Contribuții directe. Transmitere de bunuri. Contestarea evaluării. Termen. Art. 54 din legea timbrului. Art. 123 al. II din legea contribuțiilor directe.

Curtea deliberând

Asupra recursului de față:

Având în vedere sentința Tribunalului Câmpulung cu Nr 107/937 prin care s'a respins ca tardivă contestația făcută de Ad-ția Financiară de Constatare Câmpulung cu privire la evaluarea arătată în actul de vindere-cumpărare încheiat între Fani și Esther Beitscher: că pentru a hotărî astfel Tribunalul motivează că întrucât art. 54 din legea timbrului nu prevede un termen înlăuntrul căruia urmează să se introducă contestația prevăzută de acel articol, fiind vorba de o cale de atac în materie fiscală, urmează a se aplica dreptul comun din această materie, legea contribuțiilor directe care prin art. 125 prevede că contestațiile în contra împlinirii impozitelor se pot face în cursul anului în care a avut loc încasarea și cum contestația din speță a fost introdusă la 30 Aprilie 1936 a fost găsită tardivă și respinsă ca atare:

În contra acestei sentințe Ministerul de Finanțe a făcut prezentul recurs astfel formulat:

„Greșita aplicațiune a art. 125 al. 2 legea contribuțiilor directe. Violarea art. 145 al. 1 legea contabilității publice, exces de putere.

Având în vedere că prin acest motiv recurentul se plânge de greșita aplicare a art. 129 al. II legea contribuțiilor directe violarea art. 145 al. I legea contribuțiilor directe, exces de putere, prin aceea că, aplică contestației prevăzută de art. 54 legea timbrului termenul prevăzut în legea contribuțiilor directe pentru contestațiile în

contra împlinirii impozitelor ce se încasează pe cale de reținere sau vărsare, violând în acest fel și legea contabilității publice care prevede că drepturile Statului asupra sumelor ce i se datoresc se prescriu prin trecere de 5 ani:

Considerând că prin art. 54 legea timbrului în cazul transmiterii unui bun sau drept de orice natură, când evaluarea sau prețul stipulat sunt inferioare valorii venale, chiar dacă părțile sunt de bună credință, Ministerul Finanțelor este în drept a pretinde dela dobânditor diferența de impozit pentru plusul acelei valori: că dacă prin al. II și III al acestui articol, textul întrebunțează expresiunile: „va putea să conteste evaluările...” și „contestata se va îndrepta... etc.”, aceasta nu însemnează că ne aflăm în fața unei contestațiuni în sensul strict juridic al cuvântului, ci în fața unei veritabile acțiuni de natură civilă pe care legea o pune la îndemâna fiscoșului pentru a pretinde și dobândi diferența de impozit ce i se cuvine, contestând evaluările sau prețurile stipulate de părți când acestea sunt inferioare valorii reale venale a bunurilor transmise: că fiind deci vorba de o veritabilă acțiune iar nici de cum de o contestațiune cum ar fi aceea prevăzută de art. 123 legea contribuțiilor directe care prevede și termenele în cari o atare contestație trebuie să fie introdusă, în mod greșit și prin violarea textelor mai sus arătate a putut să considere Tribunalul Câmpulung ca fiind tardiv introdusă acțiunea fiscoșului, denumită în mod impropriu de legiuitoru contestație, care ca atare nu se poate prescrie decât după dispozițiunile dreptului comun în privința prescrierii drepturilor bănești ale Statului, adică după trecere de 5 ani potrivit art. 145 legea contabilității publice:

Că astfel fiind recursul introdus de Ministerul Finanțelor este fundat și urmează a fi admis, casându-se sentința atacată cu trimitere la aceeași instanță, cu una mie lei cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive casează.

JUDECĂTORIA RURALĂ HALMAGIU
SECȚIA CF.

Nr. 1079/1939. cf.

Extras din publicațiunea de licitație.

Judecătoria rurală Hălmagiu ca instanță de cf., a ordonat licitație execuțională contra debitoarei (Szabó Janka căsăt. Oprea Mihai dom. în Arad asupra imobilului acesteia cuprins în cf. Nr. 68 a comunei Ocișor, fixând termen de vânzare pe **ziua de 30 August 1939 ora 16 p. m.** la Primăria comunei Ocișor, pentru încasarea creanței de 48.915 lei, cu prețul total de strigare de 37.500 Lei conform publicațiunei și condițiunilor de licitație dela dosarul Nr. 1079/1939 cf.

Hălmagiu, la 16 Iunie 1939.

Dr. L. Pop m. p., jud.; A. Moga m. p. dir. de cf.
Pentru conformitate

A. Moga, director de cf.